

विरार ते अलिबाग बहुदेशिय वाहतूक मार्गिका (VAMMC) या प्रकल्पाच्या भूसंपादनासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून उभारण्यात येणाऱ्या रु.१५,००० कोटी (अक्षरी रु.पंधरा हजार कोटी फक्त) रकमेच्या कर्जरोख्यांस शासन हमी देण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन
वित्त विभाग,
शासन निर्णय क्रमांक:- शाहमी-२०२४/सा.बां वि/प्र.क्र ६०/अर्थबळ
मंत्रालय, मुंबई-४०००३२.
दिनांक :- ०३ ऑक्टोबर, २०२४.

- वाचा : १) शासन निर्णय, वित्त विभाग, क्र. शासन हमी-१०९९/प्र.क्र.६८/शासन हमी, दि ५/११/१९९९
२) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.शाहमी १००८/प्र.क्र.१८/ शासन हमी, दि. २८/४/२००८
३) शासन निर्णय, वित्त विभाग क्र.शाहमी १०२४/प्र.क्र.५८/अर्थबळ, दि.३०/९/२०२४
४) शासन निर्णय सार्वजनिक बांधकाम विभाग क्र. खाक्षेप्र-२०२४/प्र.क्र.२७९/रस्ते, दि.३१/०७/२०२४

प्रस्तावना-

विरार ते अलिबाग बहुदेशिय वाहतूक मार्गिका (VAMMC) व पुणे रिंग रोड(पूर्व) या प्रकल्पांच्या भूसंपादनासाठी अनुक्रमे रु.२२,२५०.०० कोटी व रु.५५००.०० कोटी असा एकूण रु.२७,७५०.०० कोटी निधी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळामार्फत खुल्या बाजारातून कर्जरोखे स्वरूपात उभारणे, कर्जरोख्यांचा कार्यकाळ १५ वर्षांचा राहिल, संपूर्ण कर्जरोखे व त्यावरील व्याजाच्या परतफेडीचे दायित्व महामंडळावर राहिल, सदर दायित्व कमी पडल्यास (Short fall) महाराष्ट्र शासनातर्फे अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यासाठी शासन हमी देणे, कर्जरोख्यांच्या व्याजाची रक्कम तिमाही किंवा सहामाही अदा करणे, कर्जरोख्यांची परतफेड शेवटच्या पाच वर्षात टप्प्या-टप्प्यामध्ये अदा करणे, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने खुल्या बाजारातून कर्जरोख्यांचे व्याजदर स्पर्धात्मक पद्धतीने सुनिश्चित करून, सदर व्याज दर आरबीआय/सेबी यांच्या मार्गदर्शक तत्वांनुसार सुसंगत असणे या प्रस्तावास मा.मंत्रिमंडळाने दि.११.०७.२०२४ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीत मंजूरी दिलेली आहे. त्या अनुषंगाने सार्वजनिक बांधकाम विभागाने वाचा येथील अ.क्र.४ चा शासन निर्णय निर्गमित केला आहे.

सद्यःस्थितीत कामाची निकड बघता, पहिल्या टप्प्यात महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास रु.१५०००.०० कोटी रकमेचे कर्जरोखे उभारण्यास व महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने प्रस्तावित केल्याप्रमाणे Indicative Term Sheet for issue of Bonds by Mumbai Pune Expressway Ltd. (MPEL) - Debenture Trustee कुपनच्या कमाल द.सा.द.शे. ९.४० ते ९.७० या व्याज दरास मान्यता देण्याबाबतच्या व Guarantee Deed करारनाम्याच्या मसुद्यावर विधि व न्याय विभागाने सूचविलेल्या अभिप्रायानुसार सुधारित करारनाम्याच्या मसुद्यास मा.मंत्रिमंडळाने दि.५.०९.२०२४ रोजी झालेल्या बैठकीत मान्यता दिली आहे. त्यानुषंगाने आता, सार्वजनिक बांधकाम विभागाने केलेल्या विनंतीनुसार महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळास रु.१५००० कोटी इतक्या रकमेचे कर्जरोखे उभारण्यास शासन हमी देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

विरार ते अलिबाग बहुदेशीय वाहतूक मार्गिका (MMC) या प्रकल्पाच्या भूसंपादनासाठी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाला रु.१५००० कोटी (रुपये पंधरा हजार कोटी फक्त) रकमेचे कर्जरोखे उभारणीकरिता खालील अटीच्या अधिन राहून शासन हमी मंजूर करण्यात येत आहे -

- (१.१) विरार ते अलिबाग बहुउद्देशीय वाहतूक मार्गिका प्रकल्पाच्या भूसंपादनासाठी रु.१५००० कोटी निधी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकरीता Mumbai Pune Expressway Ltd. (MPEL) यांच्यामार्फत खुल्या बाजारातून कर्जरोखे स्वरूपात उभारण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- (१.२) सदर कर्जरोख्यांचा कालावधी १५ वर्षांचा राहील.
- (१.३) संपूर्ण कर्जरोखे व त्यावरील व्याजाची परतफेडीचे दायित्व महामंडळावर राहील. तथापि, सदर दायित्व कमी पडल्यास (Short fall) महाराष्ट्र शासनातर्फे अर्थसहाय्य उपलब्ध करून देण्यासाठी शासन हमी देण्यास मान्यता देण्यात येईल.
- (१.४) कर्जरोख्यांच्या व्याजाची रक्कम तिमाही अदा करण्यात येईल.
- (१.५) कर्जरोख्याची परतफेड शेवटच्या ५ वर्षात दर तिमाही कर्जरोखे वाटप (Allotment) झाल्याच्या दिनांकापासून १५ वर्षांचा कालावधी पूर्ण होईपर्यंत अदा करण्यास मान्यता देण्यात येत आहे.
- (१.६) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने प्रस्तावित केल्याप्रमाणे Indicative Term Sheet for issue of Bonds by Mumbai Pune Expressway Ltd. (MPEL) - Debenture Trustee कुपनच्या कमाल द.सा.द.शे. ९.४० ते ९.७० या व्याज दरास मान्यता देण्यात येत आहे.
- (१.७) दि.५.९.२०२४ रोजी झालेल्या मंत्रिमंडळ बैठकीमध्ये Guarantee Deed करारनाम्याच्या मसुद्यावर विधी व न्याय विभागाने सुचविलेल्या अभिप्रायानुसार सुधारित करारनाम्याच्या मसुद्याप्रमाणे करारनामा करण्यात यावा.
- (१.८) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाने उभारलेल्या कर्जरोख्यावरील हमी शुल्काचा दर रु.०.५० प्र.श.प्र.व.असा राहील.
- (१.९) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई हे Principal Debtor राहतील .
- (१.१०) शासन हमी संदर्भाधीन अ.क्र.१ येथील दि.५.११.१९९९ मधील शासन निर्णयामध्ये नमूद केलेल्या अटी व शर्ती लागू राहतील.
- (१.११) कर्जरोख्यानुसार उभारलेल्या रकमेचा विनियोग त्याच प्रयोजनासाठी करण्याची जबाबदारी महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई / सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची राहील.
- (१.१२) राज्य शासनाच्या पूर्व अनुमतीशिवाय महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई हे या आदेशामध्ये विहित केलेल्या मर्यादेपेक्षा अधिक रकमेचे कर्जरोखे उभारणार नाही.
- (१.१३) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई हे विहित मुदतीअंती कर्जरोख्याच्या व्याजासह परतफेडीत कसूर करणार नाही. कसूर केल्यास त्याची सर्वस्वी जबाबदारी महामंडळाची राहील.
- (१.१४)

२. हमी शुल्क -

- (२.१) हे हमीशुल्क ज्या कालावधीकरीता देय राहील त्या कालावधीतील कोणत्याही दिवशी कमाल अदत्त असलेल्या कर्ज आणि व्याजाच्या एकूण रकमेवर (total maximum outstanding amount) देय राहील. हमीशुल्काच्या

परिगणनेसाठी, महिन्यातील १५ दिवसापेक्षा कमी दिवस वगळण्यात यावेत आणि १५ दिवस किंवा त्यापेक्षा अधिक दिवसांचा कालावधी पूर्ण महिना म्हणून धरण्यात यावा. हमी मंजूर केलेल्या शासन निर्णयाचा दिनांक आणि कर्जरोख्याची प्रत्यक्ष उभारणी यामध्ये मंदन अवधी (Time Lag) असला तरी हमीशुल्क, हमी दिल्याच्या दिनांकापासून उपरोक्त कार्यपद्धतीनुसार भरावे.

(२.२) हमी शुल्काचा भरणा दर सहा महिन्यांनी करण्यास व्यवस्थापकीय संचालक, महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई हे जबाबदार असतील. प्रत्येक वित्तीय वर्षाच्या ३१ मार्च आणि / अथवा ३० सप्टेंबर रोजी अदत्त असलेल्या घटना सापेक्ष दायित्वावर (Contingent Liability) देय असलेल्या हमी शुल्काचा भरणा १ एप्रिल आणि / अथवा १ ऑक्टोबर रोजी करण्यात यावा.

(२.३) देय हमी शुल्काचा भरणा केल्यानंतर त्यामधून प्रथम चक्रीत हमी शुल्कावरील दंडनीय व्याजाची रक्कम वळती करून घेण्यात येईल. नंतर सर्वात जुन्या थकीत हमी शुल्काची वसुली, त्यानंतर त्यापेक्षा कमी जुन्या हमीशुल्काची वसुली याप्रमाणे रक्कम वळती करून घेण्यात येईल.

(२.४) देय हमी शुल्क शासन तिजोरीत भरणा करण्यास महामंडळाकडून कसूर झाल्यास अशा कसूर केलेल्या थकीत रक्कमेवर पहिल्या तीन महिन्यासाठी १६ टक्के दराने व त्या पुढील कालावधीसाठी २४ टक्के दराने व्याज आकारले जाईल.

(२.५) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई यांनी शासन हमी शुल्काची रक्कम "८२३५-सर्वसाधारण व इतर राखीव निधी, ११७-हमी विमोचन निधी (८२३५५०४५०९)" या लेखाशिर्षाखाली शासकीय कोषागारात भरणा करावी. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळाकडून देय असलेली हमी शुल्काची रक्कम शासकीय कोषागारात नियमितपणे भरणा केली जाते याबाबतच्या संनियंत्रणाची जबाबदारी उप सचिव, (रस्ते-८), सार्वजनिक बांधकाम विभाग यांची राहिल.

(२.६) हमी शुल्क भरल्याच्या पृष्ठयर्थ चलनाची साक्षात्कृत प्रत सार्वजनिक बांधकाम विभागाने वित्त विभागास सापेक्षाने पाठवावी.

(२.७) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई यांनी देय हमीशुल्काचा भरणा केला नाही तर सदर हमीशुल्क सार्वजनिक बांधकाम विभाग त्या महामंडळास देय असणा-या अनुदानातून वळती करून शासनाकडे भरणा करेल किंवा महामंडळाकडून वसूल करेल.

(२.८) महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई यांच्याकडून सदर कर्जरोख्यांच्या परतफेडीसाठी सर्वतोपरी प्रयत्न केल्याशिवाय संबंधित संस्थेला हमीपूर्ततेकरीता शासन हमीची प्रतिपूर्ती म्हणून वापर करता येणार नाही. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई यांची चल अचल मालमत्तेची विक्री / लिलाव (Auction) करून, वसुलीचा निर्णय झाल्यास, त्यावेळी एक समिती स्थापन करावी व त्या समितीमध्ये महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई, सार्वजनिक बांधकाम विभाग व वित्त विभाग यांचा प्रत्येकी एक प्रतिनिधी घेण्यात यावा.

वरील सर्व अटीपैकी कोणत्याही अटीचा भंग झाल्यास शासन हमी अवैध होईल.

३. महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मुंबई समवेत कर्जरोखे घेण्यासंबंधी करावयाच्या करारपत्रावर स्वाक्षरी करण्याकरिता सार्वजनिक बांधकाम विभागातील संबंधित उप सचिव व वित्त विभागातील उप सचिव (अर्थबळ) यांना प्राधिकृत करण्यात येत आहे.

४. हा शासन निर्णय सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या धारीका क्रमांक- खाक्षेस-२०२४/प्र.क्र.२७९/रस्ते-८ वरील प्रस्ताव व वित्त विभागाच्या शासन हमी क्रमांक /२०२४-२५ नुसार निर्गमित करण्यात येत आहे.

५. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या वेबसाईटवर उपलब्ध करून देण्यात आला असून, त्याचा सांकेतांक क्रमांक २०२४१००३११३१२३५७०५ असा आहे व हा आदेश डिजिटल स्वाक्षरीने साक्षात्कीत करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(सुनिल शिंदे)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रति,

- १) मा. राज्यपाल यांचे प्रधान सचिव,
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ४) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ५) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- ६) सर्व सन्माननिय सदस्य विधानपरिषद/ विधानसभा महाराष्ट्र विधानमंडळ सदस्य, विधानमंडळ, मुंबई,
- ७) मा. मुख्यमंत्री महोदयांचे अपर मुख्य सचिव,
- ८) मा. उप मुख्यमंत्री(वित्त) महोदयांचे प्रधान सचिव,
- ९) मा. उप मुख्यमंत्री(गृह) महोदयांचे सचिव,
- १०) सर्व मंत्री व राज्यमंत्री यांचे खाजगी सचिव, मंत्रालय, मुंबई.
- ११) मा. विरोधी पक्षनेता, विधानपरिषद/विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई.
- १२) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र, मुंबई/ नागपूर,
- १३) महालेखापाल, महाराष्ट्र- १/२ (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र, मुंबई / नागपूर,
- १४) * सचिव, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई,
- १५) सचिव (बांधकामे), सार्वजनिक बांधकाम विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १६) मंत्रालयीन सर्व विभाग,
- १७) व्यवस्थापकीय संचालक महाराष्ट्र राज्य रस्ते विकास महामंडळ, मर्या. मुंबई, प्रियदर्शनी पार्क, नेपियनसी रोड, मुंबई-४०० ०३६.
- १८) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई,
- १९) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई,
- २०) वित्त विभाग (व्यय-७/सा.उ./ऋण व हमी संनियंत्रण कक्ष), मंत्रालय, मुंबई.
- २१) निवड नस्ती अर्थबळ.